

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2016. június 29.*

„Előzetes döntéshozatal — A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény — 54. cikk és az 55. cikk (1) bekezdésének a) pontja — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — 50. cikk — A ne bis in idem elve — Valamely terhelttel szembeni büntetőeljárás valamely tagállamban azt követően történő lefolytatásának megengedhetősége, hogy a vele szemben egy másik tagállamban indított büntetőeljárást az ügyészség részletes nyomozás nélkül megszüntette — Az ügy érdemi értékelésének hiánya”

A C-486/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (hamburgi tartományi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2014. november 10-én érkezett, 2014. október 23-i határozatával terjesztett elő a

Piotr Kossowski

ellen

a **Generalstaatsanwaltschaft Hamburg** részvételével folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça és F. Biltgen tanácselnökök, Juhász E., A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, A. Prechal (előadó), C. Vajda, S. Rodin és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. szeptember 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- P. Kossowski képviseletében I. Vogel Rechtsanwältin,
- a Generalstaatsanwaltschaft Hamburg képviseletében L. von Selle és C. Rinio, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében F. X. Bréchet, D. Colas és C. David, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a holland kormány képviseletében M. Bulterman és M. de Ree, meghatalmazotti minőségben,
 - a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, J. Sawicka és M. Szwarc, meghatalmazotti minőségben,
 - az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében M. L. Christie, meghatalmazotti minőségben, segítője: J. Holmes barrister,
 - a svájci kormány képviseletében R. Balzaretti, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviseletében W. Bogensberger és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2015. december 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenenben (Luxemburg) aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.; a továbbiakban: SVE) 54. és 55. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 50. cikkének és 52. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a Piotr Kossowski (a továbbiakban: vádlott) ellen Németországban indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő, akit azzal vádolnak, hogy Németországban, 2005. október 2-án súlyos erőszakkal elkövetett zsarolásnak minősülő cselekményt követett el.

Jogi háttér

Az uniós jog

A Charta

- 3 A Charta „A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma” című 50. cikke a következőképpen szól:

„Senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.”

Az SVE

- 4 Az SVE-t a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (HL 2000. L 239., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 3. o.) végrehajtása érdekében kötötték meg.

- 5 Az SVE 54. és 55. cikke a III. cím „A kétszeres büntetés tilalma (*ne bis in idem*) elvének alkalmazása” című 3. fejezetében található. Az SVE 54. cikke a következőképpen szól:

„Az ellen a személy ellen, akinek a cselekményét a Szerződő Felek egyikében jogerősen elbírálták, ugyanazon cselekmény alapján nem lehet egy másik Szerződő Fél területén büntetőeljárást indítani, amennyiben elítélés esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélet meghozatalának helye szerinti Szerződő Fél jogszabályainak értelmében azt többé nem lehet végrehajtani.”

- 6 Az SVE 55. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezen egyezmény megerősítésekor, elfogadásakor vagy jóváhagyásakor az alábbi esetekben vagy esetek egyikében bármely Szerződő Fél kinyilváníthatja, hogy az 54. cikket magára nézve nem tekinti kötelezőnek:

- a) ha a külföldi ítélettel elbírált cselekmény részben vagy egészben a saját területén történt; az előbbi esetben azonban ez a kivétel nem alkalmazható, ha a cselekmény részben annak a Szerződő Félnek a területén történt, ahol az ítéletet meghozták;

[...]

(4) Az (1) bekezdés alapján tett nyilatkozat tárgyát képező kivételeket nem lehet alkalmazni, ha az érintett Szerződő Fél ugyanazzal a bűncselekménnyel kapcsolatban a másik Szerződő Felet büntetőeljárás lefolytatására kérte fel, illetve az érintett személy kiadatásához hozzájárult.”

- 7 A Németországi Szövetségi Köztársaság az SVE megerősítésekor az SVE 55. cikkének (1) bekezdése értelmében az alábbi fenntartást alkalmazta az SVE 54. cikke tekintetében (BGBl. 1994 II, 631. o.):

„A Németországi Szövetségi Köztársaság az [SVE] 54. cikket magára nézve nem tekinti kötelezőnek

- a) ha a külföldi ítélettel elbírált cselekmény részben vagy egészben a saját területén történt [...].”

A schengeni vívmányoknak az Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv

- 8 Az SVE-t az uniós jogba a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló, az Amszterdami Szerződéssel az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt (2.) jegyzőkönyv (HL 1997. C 340., 93. o.; a továbbiakban: schengeni jegyzőkönyv) a mellékletében meghatározottak szerint, „schengeni vívmányok” címen illesztette be. A jegyzőkönyv felhatalmazást adott tizenhárom tagállamnak arra, hogy egymás között megerősített együttműködést hozzanak létre a schengeni vívmányok hatálya alá eső területeken.

Az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló (19.) jegyzőkönyv

- 9 A Lisszaboni Szerződéshez csatolt, az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló (19.) jegyzőkönyv (HL 2010. C 83., 290. o.) felhatalmazást adott 25 tagállamnak arra, hogy az Európai Unió intézményi és jogi keretén belül egymás között megerősített együttműködést hozzanak létre a schengeni vívmányok hatálya alá eső területeken. Így e jegyzőkönyv 2. cikke értelmében:

„A schengeni vívmányokat az 1. cikkben említett tagállamokra a 2003. április 16-i csatlakozási okmány 3. cikkének és a 2005. április 25-i csatlakozási okmány 4. cikkének sérelme nélkül alkalmazni kell. A schengeni megállapodások által létrehozott Végrehajtó Bizottság helyébe a Tanács lép.”

A lengyel jog

- 10 A Kodeks postępowania karnego (büntetőeljárás törvénykönyv) 327. cikkének (2) bekezdése szerint:
- „Az olyan személlyel szemben indított, jogerősen megszüntetett nyomozást, akivel szemben gyanúsítottként nyomozást folytattak, az ügyész utasítására lehet újból megindítani [...], mégpedig csak akkor, ha korábban ismeretlen, lényeges körülményekre derül fény. [...]”
- 11 E törvénykönyv 328. cikke a következőképpen rendelkezik:
- „(1) A főügyész hatályon kívül helyezheti az olyan személlyel szemben folytatott nyomozás megszüntetéséről szóló jogerős végzést, akivel szemben gyanúsítottként nyomozást folytattak, ha megállapítja, hogy nem volt megalapozott a nyomozás megszüntetése [...]”
- (2) A nyomozás megszüntetésének jogerőre emelkedésétől számított hat hónap elteltével a főügyész a végzést vagy annak indokolását csak a gyanúsított javára helyezheti hatályon kívül vagy változtathatja meg.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 12 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a Staatsanwaltschaft Hamburg (hamburgi ügyészség, Németország) a vádlottnak azt rója terhére, hogy Hamburgban (Németország), 2005. október 2-án a német büntetőjogban súlyos erőszakkal elkövetett zsarolásnak minősülő cselekményeket követett el. Ekkor a vádlott az alapügy sértettjének személyautóját vezetve elmenekült. A vádlottal szemben nyomozást indítottak Hamburgban.
- 13 A lengyel hatóságok 2005. október 20-án egy közúti ellenőrzés során Kołobrzegben (Lengyelország) megállították a vádlott által vezetett járművet, és a vádlottat őrizetbe vették a Lengyelországban vele szemben más ügyben kiszabott börtönbüntetés végrehajtása érdekében. A járművel kapcsolatos nyomozati cselekményeket követően a Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu (kołobrzegi körzeti ügyészség, Lengyelország) egyben nyomozást indított P. Kossowskival szemben a Hamburgban 2005. október 2-án elkövetett súlyos erőszakkal elkövetett zsarolás – a lengyel büntető törvénykönyv 282. cikke – gyanúja miatt.
- 14 A Prokuratura okręgowa w Koszalinie (koszalini regionális ügyészség, Lengyelország) jogsegély útján kérte a hamburgi ügyészségtől a nyomozati anyag másolatát. A másolatokat 2006 augusztusában küldték meg.
- 15 A kołobrzegi körzeti ügyészség 2006 decemberében a hamburgi ügyészségnek megküldte a 2006. december 22-i határozatát, amellyel megalapozott gyanú hiányában megszüntette a vádlottal szembeni nyomozást.
- 16 Ezt a határozatot kétségtől azzal indokolta, hogy a vádlott megtagadta a vallomástételt, továbbá azzal, hogy mivel az alapügy sértettje, valamint egy közvetett tanú Németországban lakik, ezért a nyomozás során nem hallgatható ki, és ezért nem ellenőrizhetők a sértett – részben pontatlan és egymásnak ellentmondó – állításai.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy a büntetőeljárást megszüntető határozathoz csatolt, a jogorvoslati jogra vonatkozó tájékoztató szerint az érintett felek e határozattal szemben a kézbesítéstől számított hét napon belül fellebbezést nyújthattak be. Nem tűnik úgy, hogy az alapügy sértettje fellebbezést nyújtott volna be.

- 18 2009. július 24-én a hamburgi ügyészség európai elfogatóparancsot bocsátott ki a vádlottal szemben, azt követően, hogy 2006. január 9-én az Amtsgericht Hamburgtól (hamburgi helyi bíróság) megkapta a vádlottal szemben kibocsátott nemzeti elfogatóparancsot. A Németországi Szövetségi Köztársaság 2009. szeptember 4-i levelében kérelmezte a Lengyel Köztársaságtól a vádlott átadását. A Sąd Okręgowy w Koszalinie (koszalini regionális bíróság, Lengyelország) 2009. szeptember 17-i határozatával megtagadta ezen elfogatóparancs végrehajtását, arra hivatkozással, hogy a kołobrzegi kerületi ügyészség büntetőeljárását megszüntető határozatát e bíróság a büntetőeljárás törvénykönyv értelmében jogerősnek tekintette.
- 19 2014. február 7-én, Berlinben (Németország) letartóztatták a Németországban még mindig körözés alatt álló vádlottat. 2014. március 7-én a hamburgi ügyészség P. Kossowskit a 2005. október 2-án elkövetett cselekmények miatt vád alá helyezte. A Landgericht Hamburg (hamburgi területi bíróság, Németország) megtagadta a bíróság előtti eljárás megindítását, a határozatát arra alapítva, hogy az SVE 54. cikke értelmében a kołobrzegi kerületi ügyészség büntetőeljárását megszüntető határozatával megszűnt a büntetőjogi felelősségre vonhatóság. A Landgericht Hamburg (hamburgi területi bíróság) 2014. április 4-én visszavonta a vádlottal szembeni európai elfogatóparancsot, akit ezért szabadon bocsátottak az előzetes letartóztatásból.
- 20 A hamburgi ügyészség fellebbezése alapján eljáró, kérdést előterjesztő bíróság a jelen ügyben irányadó német jog értelmében abból indul ki, hogy a vádlottal szembeni gyanú megalapozott, így a Landgericht Hamburg előtti eljárást meg kell indítani, és engedélyezni kell a bírósági eljárást indítványozó vádemelést, kivéve ha ezt eljárásjogi szempontból akadályozza a kétszeres eljárás alá vonás SVE 54. cikke, illetve Charta 50. cikke szerinti tilalma.
- 21 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által az SVE 55. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében kinyilvánított fenntartás továbbra is érvényes-e. Amennyiben igen, úgy a *ne bis in idem* elve nem alkalmazandó a jelen ügyben, mivel a vádlott a terhére rótt cselekményeket Németország területén követte el, és mivel a német bűnüldöző hatóságok a lengyel hatóságokat nem kérték fel az SVE 55. cikkének (4) bekezdése alapján büntetőeljárás lefolytatására.
- 22 Amennyiben ez a fenntartás nem érvényes, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy – mivel a Németországban és a Lengyelországban üldözött cselekmény esetében ugyanazon cselekményről van szó – a kołobrzegi kerületi ügyészség határozata következtében a vádlott az SVE 54. cikke értelmében „jogerősen elítélt” személynek, vagy a Charta 50. cikke értelmében „jogerősen felmentett” személynek tekinthető-e. E bíróság véleménye szerint az alapügy különbözik a 2014. június 5-i M-ítélet (C-398/12, EU:C:2014:1057) alapjául szolgáló ügytől, mivel a büntetőeljárását megszüntető, 2006. december 22-i határozat meghozatalát nem előzte meg részletes nyomozás. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság kétségeket táplál a tekintetben, hogy egy ilyen határozat jogerős jellege a jogellenes magatartást szankcionáló bizonyos kötelezettségek teljesítésétől függ-e.
- 23 E körülmények között a Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (a hamburgi tartományi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A szerződő felek által az SVE megerősítésekor kinyilvánított, az SVE 55. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti fenntartások – különösen a Németországi Szövetségi Köztársaság által a megerősítő okirat letétbe helyezésekor kinyilvánított, a) pont szerinti fenntartás a tekintetben, hogy az SVE 54. cikkét magára nézve nem tekinti kötelezőnek, »ha a külföldi ítélettel elbírált cselekmény részben vagy egészben a saját területén történt« – azt követően is fennmaradnak-e, hogy a schengeni vívmányokat a Lisszaboni Szerződéshez csatolt schengeni jegyzőkönyv révén hatályban tartott schengeni jegyzőkönyv az Európai Unió keretébe illesztette? E kivételek esetében a Charta 50. cikkének az 52. cikk (1) bekezdése értelmében vett arányos korlátozásairól van-e szó?

- 2) Amennyiben nem, úgy kell-e értelmezni a kétszeres büntetés, illetve a kétszeres eljárás alá vonás SVE 54. cikkében és Charta 50. cikkében szereplő tilalmát, hogy azzal ellentétes a gyanúsítottal szemben valamely tagállamban – a jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaságban – indított büntetőeljárás, ha a vele szemben valamely másik tagállamban – a jelen esetben Lengyelországban – indított nyomozást az ügyészség – magatartási szabályok előírása nélkül és részletes nyomozás nélkül – ténybeli okokból, megalapozott gyanú hiányában megszünteti, és csak akkor indíthatja meg újra, ha lényeges, addig ismeretlen körülmények válnak ismertté, anélkül azonban, hogy konkrétan fennállnának ilyen új körülmények?”

A Bíróság hatásköréről

- 24 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 267. cikkben alapul, jóllehet a feltett kérdés az SVE-re vonatkozik, amely egyezmény az EU-Szerződésnek a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtt hatályos VI. címébe tartozik.
- 25 E tekintetben nem vitatott, hogy az EUMSZ 267. cikk szerinti szabályozás hatálya a Bíróság – 2014. december 1-jéig hatályos – EU 35. cikkben alapuló előzetes döntéshozatali hatáskörére is kiterjed, az e rendelkezésben előírt feltételek fenntartásával (2014. május 27-i Spasic-ítélet, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 43. pont).
- 26 Az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének időpontjáról szóló, az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 1999. május 1-jén közzétett tájékoztatóból (HL 1999. L 114., 56. o.) kitűnik, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság az EU 35. cikk (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatával elfogadta a Bíróság hatáskörét az EU 35. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti eljárások lefolytatására.
- 27 E körülmények között önmagában az, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem említi az EU 35. cikket, hanem az EUMSZ 267. cikkre utal, nem vonhatja maga után a Bíróságnak a Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (hamburgi tartományi legfelsőbb bíróság) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására való hatáskörének hiányát (lásd ebben az értelemben: 2014. május 27-i Spasic-ítélet, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 45. pont).
- 28 A fenti megfontolások összességét figyelembe véve a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a feltett kérdések megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 29 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel lényegében arra vár választ, hogy először is a Németországi Szövetségi Köztársaság által az SVE 55. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján kinyilvánított fenntartás továbbra is érvényes-e, másodsorban pedig, amennyiben az első kérdésre nemleges a válasz, hogy olyan körülmények között, mint amelyekről az alapügyben szó van, az SVE 54. cikke és a Charta 50. cikk értelmében úgy lehet-e tekinteni, hogy a vádlott ügyét jogerősen elbírálták.
- 30 Mivel az SVE 55. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt, *ne bis in idem* szabálya alóli kivétel esetleges alkalmazhatóságának kérdése csakis akkor merül fel, ha olyan körülmények között, mint amelyekről az alapügyben szó van, valamely személy ügyét az SVE 54. cikk értelmében „jogerősen elbírálták”, és így az említett szabály alkalmazandó, először a második kérdésre kell válaszolni.

A második kérdésről

- 31 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már a 2014. június 5-i M-ítélet (C-398/12, EU:C:2014:1057) 35. pontjában kimondta, hogy mivel az ahhoz való jogot, hogy senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető kétszer ugyanazon bűncselekményért, mind az SVE 54. cikke, mind pedig a Charta 50. cikke rögzíti, az SVE 54. cikkét ez utóbbi fényében kell értelmezni.
- 32 Ennélfogva úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az SVE 54. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvét a Charta 50. cikkével összhangban úgy kell-e értelmezni, hogy az ügyészség büntetőeljárást megszüntető, vagy valamely személy ellen folytatott nyomozást – a nyomozás folytatása vagy a megszüntető végzés hatályon kívül helyezése lehetőségének fenntartásával – jogerősen, szankció kiszabása nélkül lezáró határozata az e cikkek értelmében vett jogerős határozatnak tekinthető, amennyiben az említett eljárást részletes nyomozás lefolytatása nélkül szüntették meg.
- 33 Amint az az SVE 54. cikkének szövegéből is kitűnik, valamely szerződő államban senki ellen nem indítható büntetőeljárás olyan cselekmény miatt, amelyet már „jogerősen elbíráltak” egy másik szerződő államban.
- 34 Ahhoz, hogy valamely személynek felrótt cselekményeket e cikk alapján „jogerősen elbíráltak” lehessen tekinteni, a büntetőjogi felelősségre vonhatóságnak véglegesen meg kell szűnnie (lásd ebben az értelemben: 2014. június 5-i M-ítélet, C-398/12, EU:C:2014:1057, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Ezen első feltételt az e határozatot meghozó szerződő állam joga alapján kell értékelni. Az olyan határozat ugyanis, amely az érintett személlyel szemben elsőként büntetőeljárást indító szerződő állam joga szerint nem szünteti meg nemzeti szinten a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot, főszabályként nem képezheti eljárásjogi akadályát annak, hogy egy másik szerződő államban ugyanazon cselekmények miatt e személy ellen adott esetben büntetőeljárás induljon vagy folytatódjon (lásd ebben az értelemben: 2008. december 22-i Turanský-ítélet, C-491/07, EU:C:2008:768, 36. pont; 2014. június 5-i M-ítélet, C-398/12, EU:C:2014:1057, 32. és 36. pont).
- 36 Az alapügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a lengyel jogban a kołobrzegi kerületi ügyészség eljárást megszüntető határozata véglegesen megszünteti a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot Lengyelországban.
- 37 Egyébiránt a Bíróság elé terjesztett iratokból is kitűnik, hogy sem a büntetőeljárás törvénykönyv 327. cikkének (2) bekezdésében meghatározott azon lehetőség, hogy a nyomozás folytatható akkor, ha a korábbi eljárásban ismeretlen, lényeges körülményekre derül fény, sem pedig e törvény 328. cikke értelmében a főügyészt megillető azon lehetőség, hogy hatályon kívül helyezheti a nyomozás megszüntetéséről szóló jogerős végzést, ha megállapítja, hogy nem volt megalapozott a nyomozás megszüntetése, a lengyel jogban nem teszi kétségessé a büntetőjogi felelősségre vonhatóság megszűnésének végleges jellegét.
- 38 Azok a körülmények, hogy egyrészt az alapügyben szóban forgó határozatot a kołobrzegi kerületi ügyészség mint vádhatóság hozta meg, másrészt pedig, hogy nem került sor büntetés végrehajtására, nem bírnak döntő jelentőséggel annak értékelésekor, hogy ez a határozat véglegesen megszünteti-e a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot.
- 39 Ugyanis az SVE 54. cikke az adott nemzeti jogrendszerben a büntető igazságszolgáltatásban részt vevő hatóság – mint a kołobrzegi kerületi ügyészség – által hozott, a tagállamban a büntetőeljárást jogerősen megszüntető határozatokra is alkalmazandó, még ha az ilyen határozatokat bírósági közreműködés nélkül hozzák is meg, és nem is öltik bírósági határozat formáját (lásd ebben az értelemben: 2003. február 11-i Gözütok és Brügge ítélet, C-187/01 és C-385/01, EU:C:2003:87, 28. és 38. pont).

- 40 A büntetés hiányát illetően meg kell jegyezni, hogy az SVE 54. cikke azt a feltételt, hogy a büntetést már végrehajtották, vagy végrehajtása folyamatban van, vagy azt az ítélet meghozatalának helye szerinti állam jogszabályainak értelmében többé nem lehet végrehajtani, csakis elítélés esetére állapítja meg.
- 41 A büntetés említése ennél fogva nem értelmezhető úgy, hogy az SVE 54. cikkének alkalmazhatóságát – az elítélés esetén kívül – további feltételtől teszi függővé.
- 42 Annak meghatározása céljából, hogy egy olyan határozat, mint amelyről az alapügyben szó van, valamely személy ügyét jogerősen elbíráló bírósági határozatnak minősül-e az SVE 54. cikke értelmében, másodsorban arról kell megbizonyosodni, hogy e határozatot az ügy érdemére vonatkozó értékelést követően hozták-e (lásd ebben az értelemben: 2005. március 10-i Miraglia-ítélet, C-469/03, EU:C:2005:156, 30. pont; 2014. június 5-i M-ítélet, C-398/12, EU:C:2014:1057, 28. pont).
- 43 Ennek érdekében figyelembe kell venni annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is, amelynek az SVE 54. cikke részét képezi, valamint ennek szövegkörnyezetét (lásd ebben az értelemben: 2014. október 16-i Welmory-ítélet, C-605/12, EU:C:2014:2298, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az e cikkben rögzített *ne bis in idem* elve egyrészt annak elkerülésére irányul, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belül azt a személyt, akinek az ügyét jogerősen elbírálták, a szabad mozgáshoz való jog gyakorlása következtében ugyanazon cselekmény alapján több szerződő államban is büntetőeljárás alá lehessen vonni, annak érdekében, hogy a tagállamok büntető jogszabályainak harmonizációja vagy közelítése hiányában a közhatalmi szervek jogerőre emelkedett határozatainak tiszteletben tartása által garantált legyen a jogbiztonság (lásd ebben az értelemben: 2006. szeptember 28-i Gasparini és társai ítélet, C-467/04, EU:C:2006:610, 27. pont; 2008. december 22-i Turanský-ítélet, C-491/07, EU:C:2008:768, 41. pont; 2014. május 27-i Spasic-ítélet, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 77. pont).
- 45 Másrészt azonban, bár az SVE 54. cikkének az a célja, hogy az elkövető számára biztosítsa, hogy miután az egyik szerződő államban elítélték és büntetését végrehajtották, illetve esetlegesen jogerősen felmentették, anélkül mozoghasson a schengeni térségben, hogy más szerződő államban ugyanazon cselekmény miatti büntetőeljárástól kellene tartania, az viszont nem célja, hogy megvédje a gyanúsítottat attól, hogy vele szemben ugyanazon cselekmény miatt több szerződő államban egymás követő nyomozást folytassanak (2008. december 22-i Turanský-ítélet, C-491/07, EU:C:2008:768, 44. pont).
- 46 E tekintetben ugyanis az SVE 54. cikket az EUSZ 3. cikk (2) bekezdése fényében kell értelmezni, amely szerint az Unió egy belső határok nélküli, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál polgárai számára, ahol a személyek szabad mozgásának biztosítása különösen a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul.
- 47 Ennél fogva valamely tagállam büntetőjogi határozatának az SVE 54. cikk értelmében vett jogerős jellegét nem csupán a személyek szabad mozgása biztosításának szükségessége fényében kell értékelni, hanem a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belüli bűnmegelőzés és bűnüldözés elősegítésének fényében is.
- 48 A fenti megfontolásokra tekintettel a büntetőeljárást megszüntető olyan határozat, mint amelyről az alapügyben szó van, amelyet úgy hoztak meg, hogy az ügyészség azzal az indokkal nem folytatta az eljárást, hogy a vádlott megtagadta a vallomástételt, a sértett, valamint egy közvetett tanú pedig Németországban lakik, ezért a nyomozás során nem hallgathatók ki, és ezért nem ellenőrizhetők a sértett állításai anélkül, hogy részletesebb nyomozást folytattak volna a bizonyítékok beszerzése és megvizsgálása érdekében, nem minősül az ügy érdemére vonatkozó értékelést követően meghozott határozatnak.

- 49 Az SVE 54. cikknek egy ilyen határozatra való alkalmazása azzal a következménnyel járna, hogy az érintett tagállamokban megnehezítené, vagy akár megakadályozná bármiféle joghátrány kiszabásának konkrét lehetőségét a terheltnek felrótt jogellenes magatartás alapján. Egyrészt az említett megszüntető határozatot a tagállam igazságügyi hatóságai a terheltnek felrótt jogellenes magatartás bármiféle részletes elbírálásának hiányában hozták. Másrészt, egy másik tagállamban az ugyanazon cselekmények miatt lefolytatandó büntetőeljárás megindítása akadályba ütközne. Egy ilyen következmény nyilvánvalóan ellentétben állna magával az EUSZ 3. cikk (2) bekezdésének céljával (lásd ebben az értelemben: 2005. március 10-i Miraglia-ítélet, C-469/03, EU:C:2005:156, 33. és 34. pont).
- 50 Végül, amint a Bíróság már megjegyezte, az SVE 54. cikke szükségképpen feltételezi a szerződő államok egymás büntető igazságszolgáltatási rendszerébe vetett kölcsönös bizalmának meglétét és azt, hogy mindegyikük elismeri a többi szerződő államban hatályos büntetőjog alkalmazását, még akkor is, ha saját nemzeti jogának alkalmazása eltérő eredményre vezetne (2008. december 11-i Bourquain-ítélet, C-297/07, EU:C:2008:708, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 E kölcsönös bizalom azt feltételezi, hogy a második szerződő állam hatáskörrel rendelkező, érintett hatóságai a nekik továbbított formában elfogadják az első szerződő államban meghozott jogerős határozatot.
- 52 Az említett kölcsönös bizalom azonban csakis akkor lehet eredményes, ha a második szerződő állam az első szerződő állam által közölt iratok alapján megbizonyosodhat arról, hogy az első szerződő állam hatáskörrel rendelkező hatóságai által hozott, érintett határozat valóban olyan jogerős határozatnak minősül, amely az ügy érdemi értékelésén alapul.
- 53 Ennélfogva, amint a főtanácsnok az indítványának 74–78. és 84. pontjában megjegyezte, az ügyészség büntetőeljárását megszüntető és a nyomozást lezáró olyan határozata, mint amelyről az alapügyben szó van, nem tekinthető az ügy érdemi értékelését követően hozott határozatnak, ennélfogva nem minősülhet az SVE 54. cikk értelmében vett jogerős határozatnak, amennyiben magából e határozat indokolásából kitűnik, hogy nem folytattak részletes nyomozást, amely hiányában a tagállamok közötti kölcsönös bizalom kétségessé válhat. E tekintetben a sértett és egy esetleges tanú kihallgatásának hiánya azt valószínűsíti, hogy az alapügyben nem folytattak részletes nyomozást.
- 54 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az SVE 54. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvét a Charta 50. cikkével összhangban úgy kell értelmezni, hogy az ügyészség büntetőeljárását megszüntető, vagy valamely személy ellen folytatott nyomozást – a nyomozás folytatása vagy a megszüntető végzés hatályon kívül helyezése lehetőségének fenntartásával – jogerősen, szankció kiszabása nélkül lezáró határozata nem tekinthető az e cikkek értelmében vett jogerős határozatnak, amennyiben e határozat indokolásából kitűnik, hogy ezen eljárást részletes nyomozás lefolytatása nélkül szüntették meg; a sértett és egy esetleges tanú kihallgatásának hiánya pedig azt valószínűsíti, hogy nem folytattak részletes nyomozást.

Az első kérdésről

- 55 A második kérdésre adott válasza tekintettel az első kérdésre szükségtelen válaszolni.

A költségekről

- 56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenben (Luxemburg) aláírt egyezménynek az Európai Unió Alapjogi Chartája 50. cikke fényében értelmezett 54. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvet úgy kell értelmezni, hogy az ügyészség büntetőeljárást megszüntető, vagy valamely személy ellen folytatott nyomozást – a nyomozás folytatása vagy a megszüntető végzés hatályon kívül helyezése lehetőségének fenntartásával – jogerősen, büntetés kiszabása nélkül lezáró határozata nem tekinthető az e cikkek értelmében vett jogerős határozatnak, amennyiben e határozat indokolásából kitűnik, hogy ezen eljárást részletes nyomozás lefolytatása nélkül szüntették meg; a sértett és egy esetleges tanú kihallgatásának hiánya pedig azt valószínűsíti, hogy nem folytattak részletes nyomozást.

Aláírások